

Regeling betreffende de verantwoordelijkheden van assistenten en radiologen

Dr. L.M. Kingma, radioloog
Medisch Centrum Haaglanden
Locatie Westeinde, Den Haag.

Na de formele fusie van het Ziekenhuis Westeinde te Den Haag met het Ziekenhuis St. Antoniushove te Leidschendam per 1 januari 1998 is een lang traject van gesprekken begonnen aangaande de fusie van maatschappen en de werkzaamheden van assistenten. Nu, 5 jaar later, is de fusie van de maatschappen afgerond. Tijdens dit overleg bleek dat het ziekenhuis niet beschikte over een adequate regeling aangaande de verantwoordelijkheden van de assistenten (agnio's dan wel agio's), terwijl een aantal afspraken herzien moest worden in het kader van de visitaties.

De afdeling Radiologie van het Westeinde is in 2001 gevisiteerd en ontving in 2002 het bericht van een goedkeuring voor vijf jaar. De afdeling Radiologie van St. Antoniushove is (nog) niet gevisiteerd en zal dat waarschijnlijk wel worden in 2007, bij de eerstkomende reguliere visitatie.

Er waren dus enkele problemen:

1. De per 1 april 2003 gefuseerde maatschap Radiologie wenst de diensten te doen over de beide locaties.
2. De assistenten mogen alleen werken op de locatie Westeinde (technisch kan dat ook niet anders vanwege de reistijd van circa een halfuur en de tijdsbelasting versus de ATW en de AMvB dienaangaande). De assistenten vervullen beschikbaarheidsdienst. Er zijn zes agio's en er zijn geen agnio's; de avond- en weekeinddiensten beginnen na ruim een halfjaar opleiding.
3. De radiologen van de locatie St. Antoniushove zijn niet beoordeeld door het Concilium en de MSRC. Kunnen en mogen zij dan wel assistenten superviseren tijdens de diensten?
4. Het uitschrijven van onderlinge verantwoordelijkheden werd, mede vanwege punt 3. opportuun, waarbij tevens een aantal detailafspraken gemaakt diende te worden betreffende het doorzenden van digitale foto- en patiëntengegevens tijdens de diensten, de feitelijke supervisie en de 'terugkoppeling' naar de assistenten plus de 'overdracht' van gegevens.

Opzet is geweest altijd te kunnen voldoen aan de eisen van zowel de MSRC als het Concilium Radiologicum, maar ook aan de verlangens van de Raad van Bestuur, de radiologen en de assistenten. Er is derhalve contact gezocht met het Concilium, dat op zijn beurt een (deel)probleem bij de MSRC heeft neergelegd. Vooruitlopend op het definitieve oordeel van de MSRC en het Concilium is thans de onderstaande afspraak van kracht; een afspraak die mogelijk van waarde is bij vergelijkbare situaties elders, bijv. bij opleidingen met meer dan een locatie, maar die ook bruikbaar kan zijn bij het vastleggen van de onderlinge verantwoordelijkheden tussen (opleidende) radiologen en assistenten.

Bij het opstellen van het reglement werd veel steun verkregen van collega dr. K.H. Schuur (uit het St. Elisabeth Ziekenhuis te Tilburg), alwaar men reeds werkte met een systeem van goede onderlinge afspraken betreffende de verantwoordelijkheden tussen 'bazen en assistenten' en die 'zijn model' ter beschikking stelde – waarvoor gaarne nogmaals veel dank. Het gepresenteerde model is inmiddels, na goedkeuring binnen het MCH, aangeboden aan het Concilium Radiologicum en via dat aan de MSRC.

Namens de maatschap radiologie van het MCH, locaties Westeinde en Antoniushove:
R.W. van de Bos, E.G. Coerkamp, L.P.J. Cobben, M.W. Heijenbrok, P.H. Hoogland, P.J.C. Jongsma, L.M. Kingma, J.B.C.M. Puylaert, T.P.W. de Rooy, W.G. Wassenaar, B.J.G. van Weelde

Dr. L.M. Kingma

MCH – radiologie

Regeling betreffende verantwoordelijkheden van arts-assistenten radiologie en radiologen werkzaam in het Medisch Centrum Haaglanden (deels voor beide locaties), tevens instructie aangaande het verrichten van handelingen op het gebied van de geneeskunst behorende tot het specialisme radiologie.

Considerans.

Overwegende dat:

1. de Medisch Specialisten Registratie Commissie, na advies van het Concilium Radiologicum, het Medisch Centrum Haaglanden, locatie Westeinde, als opleidingsinrichting heeft erkend, tevens de opleider en de plaatsvervangend opleider (en de staf plus werkwijzen) heeft erkend, zodat er sprake is van een erkende A-opleiding;
2. de arts-assistent is aangesteld conform de CAO Ziekenhuiswezen en derhalve verplicht is de overeengekomen werkzaamheden naar beste vermogen te verrichten en zich daarbij te gedragen naar de door dan wel vanwege de Raad van Bestuur en de opleider(s) gegeven aanwijzingen;
3. aanwijzingen met betrekking tot werkzaamheden in het kader van patiëntenzorg – al dan niet in het kader van de opleiding tot radioloog – worden gegeven door radiologen, die allen een overeenkomst hebben met het MCH;
4. de verantwoordelijkheid aangaande de supervisie bij de patiëntenzorg, ook wanneer die voortvloeit uit de opleidingsbevoegdheid, wordt niet alleen door de (plaatsvervangend) opleider gedragen, maar door alle radiologen van de maatschap, waarbij de radiologen in beginsel geen onderscheid maken in de supervisie bij een arts-assistent die wel of niet in opleiding is;
5. de arts-assistent is als arts bevoegd tot het verrichten van handelingen en heeft als zodanig ook een eigen verantwoordelijkheid in medische en juridische zin;
6. het uit het oogpunt van rechtszekerheid voor zowel de arts-assistent als de radiologen en het ziekenhuis (inclusief de Raad van Bestuur) gewenst is, dat een instructie voor het verrichten van handelingen op het gebied van de geneeskunst, in het bijzonder voor het vakgebied radiologie, beschikbaar is, naast sluitende afspraken betreffende de verantwoordelijkheden tijdens perioden van dienst dan wel (achter)wacht. Er is daartoe per kamer een zogenaamd protocollenboek, waar veel verrichtingen worden verricht conform onderlinge afspraken;
7. de achterwacht en de supervisie worden verzorgd vanuit een gefuseerde maatschap radiologie binnen het MCH, waarbij de radiologen werkzaam zullen zijn op beide locaties. Een aantal radiologen neemt deel aan bovenbedoelde diensten en achterwacht/supervisie op beide locaties – zulks ten dele met getrapte eindverantwoordelijkheid teneinde tegemoet te komen aan de eisen voortvloeiend uit de erkenning door de MSRC, waar een deel van de maatschap bij het aangaan dezer regeling en afspraak (nog) niet is beoordeeld door CR en MSRC;
8. de radiologen van de locatie Antoniushove en die locatie zelf in opzet in 2007 gevisiteerd zullen worden door het Concilium Radiologicum, dat zal rapporteren aan de MSRC;
9. de achterwacht/supervisor is altijd een radioloog werkzaam in de locatie Westeinde, en deze draagt de formele verantwoordelijkheid in het geval de dienst wordt verricht door een (nog) niet door de MSRC beoordeelde radioloog. Er is altijd dekking in formeel-juridische zin. De achterwacht/supervisor is tevens verantwoordelijk voor de dagelijkse terugkoppeling naar de dienstdoende assistent(en). De werkzaamheden worden verricht volgens de protocollen en afspraken zoals deze per locatie gelden, al werken de arts-assistenten uitsluitend binnen de locatie Westeinde;
10. de arts-assistent radiologie alleen werkzaamheden zal verrichten binnen de locatie Westeinde, tenzij er sprake is van een formele, goedgekeurde stage elders,

heeft de maatschap radiologie van het MCH, met instemming van de Raad van Bestuur, de volgende instructie vastgesteld:

A. Begripsbepalingen

In deze instructie en regeling voor de verantwoordelijkheden wordt verstaan onder:

1. Arts-assistent: de arts die nog niet als radioloog in het register van erkende medisch specialisten van de MSRC is ingeschreven en al dan niet in het kader van de opleiding tot radioloog onder de functionele verantwoordelijkheid van de maatschap radiologie van het MCH deelneemt aan de patiëntenzorg wat het specialisme radiologie betreft.
2. Supervisor: degene die op basis van de binnen de maatschap radiologie vigerende afspraken in een bepaalde situatie moet worden aangemerkt als feitelijk leidinggevende. Dit kan zijn:
 - degene die de medische verantwoordelijkheid draagt voor de zorg aan de patiënt in kwestie;
 - degene die als radioloog in het register van erkende medisch specialisten van de MSRC is ingeschreven en die door de MSRC is erkend als opleider resp. plaatsvervangend opleider radiologie;
 - gedurende de overgangperiode tot de eerstkomende visitatie, waarbij gevraagd zal worden beide locaties van het MCH en alle daar werkzame erkende radiologen te beoordelen, is een regeling van kracht waarbij de radiologen van locatie Westeinde, bij toerbeurt, de supervisie op zich nemen als een der radiologen van de locatie Antoniusshove achterwacht heeft.
3. Achterwacht/supervisor: degene, regulier werkzaam in de locatie, die tijdens avond-, weekeinde- en nachtdiensten de formele eindverantwoordelijkheid draagt in het geval de supervisie wordt gedragen door een der leden van de maatschap werkzaam in de locatie Antoniusshove.
4. Dienst: alle perioden buiten de reguliere dagdienst. In beginsel uitgevoerd middels een zogenaamde bereikbaarheidsdienst, bij een aanrijtijd van maximaal 15 minuten.
5. Opleider: de persoon of het collectief van de opleidende radioloog of radiologen.

B. Algemene bepalingen

1. De arts-assistent is verplicht, onverlet zijn eigen medische en juridische verantwoordelijkheid, alle hem opgedragen werkzaamheden in het kader van de patiëntenzorg en/of de opleiding tot radioloog nauwgezet en naar beste vermogen te verrichten, met inachtneming van:
 - geldend recht;
 - door of vanwege de Raad van Bestuur en opleider(s) vastgestelde reglementen en voorschriften;
 - de vigerende medische protocollen en afspraken geldend binnen de afdeling radiologie;
 - de eventueel bij de opdracht gegeven specifieke aanwijzingen.
2. De achterwacht/supervisor/opleider bepaalt aan de hand van:
 - het bestaande opleidingsschema;
 - het stadium van de opleiding van de betrokken arts-assistent;
 - de concrete bekwaamheid van de arts-assistent;
 - zijn persoonlijk inzicht tot het verrichten van welke handeling(en) de arts-assistent zelfstandig in staat mag worden geacht dan wel welke handelingen onder directe leiding van een radioloog moeten worden verricht. Dit geldt specifiek voor de voorbehouden handelingen zoals bedoeld in artikel 36 van de Wet BIG.
3. De arts-assistent is verplicht alleen een opdracht te aanvaarden indien hij redelijkerwijs mag aannemen dat hij beschikt over de bekwaamheid die vereist is voor het behoorlijk uitvoeren van de opdracht. In alle gevallen heeft de arts-assistent recht op adequate begeleiding dan wel ondersteuning tijdens de handeling, evenals op begeleiding bij de voorbereiding en evaluatie.
4. De arts-assistent is verplicht bij twijfel te allen tijde te overleggen met de opleider dan wel de achterwacht/supervisor.
5. De arts-assistent overlegt met de opleider/achterwacht/supervisor over informatieverstrekking, aan de aanvrager en aan de patiënt, evenals over de indicatie, uitvoering en verslaglegging.

6. De arts-assistent dient onverwijld de opleider/achterwacht/supervisor op de hoogte te brengen als, om welke reden dan ook, de relatie met de aanvrager dan wel de patiënt verstoord is of als hij de indruk heeft een fout te hebben gemaakt in het totaal omtrent een handeling.
7. In het geval van stages elders of andere specialismen kan (de verantwoordelijkheid voor) de supervisie gedelegeerd worden aan de stageverlenende specialisten, mist deze zijn erkend door de MSRC.

C. Werkverdeling

1. De radiologen stellen een periodiek rooster op, aan de hand waarvan de werkzaamheden in het kader van de patiëntenzorg en opleiding binnen de afdeling radiologie van het MCH worden verdeeld; in het bijzonder is dat van toepassing voor de locatie Westeinde tot dat de beide locaties zijn gevisiteerd. Onderdeel van deze afspraken is hetgeen wordt opgedragen in de vorm van stages, bij voorkeur met een lengte van circa twee maanden, aan de arts-assistenten.
2. De (plaatsvervangend) opleider dient zijn goedkeuring te geven aan het dienstrooster zoals dat is opgesteld aangaande de arts-assistent en zorgt nadien voor de tijdige en juiste verspreiding; zulks geldt ook voor het rooster voor avond-, weekeinde- en nachtdiensten.

D. Radiologische werkzaamheden

1. De arts-assistent verricht radiologische werkzaamheden in eerste instantie onder leiding van een radioloog. In het verloop van de opleiding kan de arts-assistent, na verkregen toestemming van de supervisor, meer zelfstandig werkzaamheden verrichten.
2. De arts-assistent is verplicht overleg te voeren met de supervisor in elk geval van twijfel en in het bijzonder indien de toestand van de patiënt daartoe aanleiding geeft of wanneer de grens van de kennis en/of ervaring van de arts-assistent in het geding is.

E. Handelingen tijdens dienst

1. De arts-assistent verricht tijdens dienst in beginsel dezelfde werkzaamheden zelfstandig resp. onder leiding van een radioloog als tijdens de dagdienst.
2. De arts-assistent verricht eenvoudige radiologische werkzaamheden en die bij geringe traumatologische letsels zelfstandig, waar er immers sprake is van gebleken afdoende kennis en ervaring in dezen. De assistent wordt toegelaten tot het verrichten van dienst indien er sprake is van redelijk afdoende kennis op het gebied van minimaal: thoraxopnamen, echografie van het abdomen (indicaties tot, uitvoering van en basale beoordeling), computertomografie van de schedel en hals-wervels (indicaties, uitvoering en basale beoordeling). De supervisor overtuigt zich, met name in het geval van een nog onervaren assistent, nadrukkelijk – per keer en individueel – van de stand van zaken per assistent, diens niveau van ervaring, om in dat gesprek met de assistent gezamenlijk de grens van overleg vast te leggen. De mening van de (plaatsvervangend) opleider kan (gevraagd en ongevraagd) in een dergelijk gesprek behulpzaam zijn.
3. De arts-assistent verricht de diagnostische handelingen strikt volgens de vigerende protocollen en afspraken ter zake. De indicaties voor overleg dienen te zijn vastgelegd in die afspraken. In een aantal gevallen zal bij de aanvang van een dienst een gespecificeerde afspraak tussen de arts-assistent en de supervisor noodzakelijk zijn. Bij elke twijfel dient de arts-assistent zo spoedig mogelijk te overleggen met de supervisor.
4. De supervisor dient zich in de periode van dienst actief op de hoogte te stellen van de werkzaamheden aangeboden aan de arts-assistent en een actief beleid te voeren aangaande supervisie en verslaglegging ter plaatse.
5. De arts-assistent pleegt in een vroeg stadium overleg met de supervisor over alle patiënten die worden gezien met een indicatie aangaande:
 - een vasculaire interventie, inclusief alle soorten van angiografie, trombolysie en embolisatie;
 - een interventie zoals abcesdrainage, nefrostomie, biopsie en 'ongewone handelingen';

- alle handelingen waarbij de directe supervisie (al dan niet ten dele) door andere artsen wordt verricht – zoals bijv. op de afdeling Intensive Care of binnen een operatiekamer.
6. Na afloop van iedere dienst brengt de arts-assistent verslag uit aan de supervisor dan wel de achterwacht/supervisor over de tijdens de dienst verrichte werkzaamheden en het daarbij gevoerde overleg dan wel beleid. In principe woont de arts-assistent de eerstvolgende SEH-bespreking bij, gedurende welke bespreking een deel kan worden weergegeven; een ander deel kan, indien gewenst, afgewerkt worden middels overleg met specifieke radiologen.

F. Verslaglegging en verslaggeving

De arts-assistent houdt zowel tijdens de dagdienst als tijdens de avond-, weekeinde- en nachtdienst ten aanzien van die onderzoeken die niet direct (kunnen) worden verslagen aantekeningen bij met daarop de door hem gestelde (waarschijnlijkheids)diagnose, en bespreekt deze zo spoedig mogelijk met de supervisor dan wel de specifieke radioloog. Casus die leerzaam zijn voor anderen worden, zo mogelijk, getoond aan alle assistenten en radiologen.

G. Slotbepaling

In alle gevallen met betrekking tot het verrichten van werkzaamheden en handelingen op het gebied van de geneeskunst betreffend het specialisme radiologie door een arts-assistent waarin dit reglement niet voorziet beslist de (plaatsvervangend) opleider resp. de radioloog.

Aldus goedgekeurd en vastgesteld in de vergadering van de maatschap radiologie MCH – Westeinde op 3 februari 2003 en nadien aangeboden aan alle bij de opleiding betrokken radiologen en de Raad van Bestuur. Op dat moment was het formele moment van fusie per 1 april 2003 allen reeds bekend.

Namens de maatschap radiologie MCH – Westeinde: getekend 4 februari 2003.

Dr. L.M. Kingma
Opleider

E.G. Coerkamp
Medisch manager

Voor akkoord, namens de Raad van Bestuur van het MCH: getekend 13 februari 2003.

A.J.P. Boesten

Nadien, per 15 februari 2003, ter kennisname gebracht van het Concilium Radiologicum en de Medisch Specialisten Registratie Commissie, met het verzoek om bevestiging van goedkeuring; deze is ontvangen per 15 mei 2003.

Aan dit reglement zal een aantal detailafspraken toegevoegd worden betreffende het al dan niet doorzenden van digitale gegevens en opnamen, naast afspraken aangaande welk werk in welke locatie wanneer zal worden verricht door de radiologen. Dit gezien tegen de achtergrond van de dienst- en tijdbelasting van de assistenten en de compensatie die daarvan het gevolg is.

Dr. L.M. Kingma, augustus 2003

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.